

Lärarhandledning ”Snöugglans sigill”

Lärarhandledningen till ”Snöugglans sigill” fokuserar på innehåll ur kursplanerna i ämnena svenska, geografi, religion och samhällskunskap.

Svenska

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- Berättande texter och poetiska texter för barn och unga från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen. Texter i form av skönlitteratur, lyrik, dramatik, sagor och myter som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor.
- Berättande texters budskap, språkliga drag och typiska uppbyggnad med parallellhandling och tillbakablickar, miljö- och personbeskrivningar samt dialoger.
- Texter som kombinerar ord, bild och ljud, till exempel webbtexter, spel och tv-program.
- Texter i digitala miljöer, till exempel texter med länkar och andra interaktiva funktioner.

Geografi

- Kartan och dess uppbyggnad med färger, symboler och skala. Topografiska och tematiska kartor.

Geografi

- Framväxten av parlamentarism, partiväsen och nya lagar i Sverige.

Religion

- Hur olika livsfrågor skildras i populärkulturen, exempelvis vad som är viktigt i livet och vad det innebär att vara en bra kompis.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

Samhällskunskap

- Vad demokrati är och hur demokratiska beslut fattas. Det lokala beslutsfattandet, till exempel i elevråd och föreningar. Hur individer och grupper kan påverka beslut, till exempel genom att rösta i allmänna val eller skapa opinion i sociala medier.

Tanken med lärarhandledningen är att eleven först funderar och skriver ner sina funderingar själv, för att sedan diskutera och jämföra sina funderingar med en klasskamrat och slutligen diskutera frågorna i helklass med läraren, eller en utsedd elev, som samtalsledare.

För de lärare som använder sig av Sokratiska samtal i sin undervisning, är många av frågorna skrivna för att passa även denna undervisningsmetod.

Frågorna i lärarhandledningen är mer eller mindre öppna, för att främja samtalet om boken. Till varje kapitel finns ett varierande antal frågor och det är upp till läraren att själv välja en del av frågorna eller samtliga frågor till Snöugglans sigill, beroende på klassens intresse och behov, tid, syfte med lektionen etcetera.

Innan läsning

Titta på omslaget och samtala om det.

- Vad är det som händer på omslaget? Vilka schackpjäser tror du att det är som syns?
- Titta på kartan som finns innanför bokens pärm. Finns det någon plats som du tycker verkar vara extra spännande, eller som du skulle vilja komma till?

Prolog

Barnen Mirendo och Aylin känner hur marken skakar och hur vita enhörningar kommer mot byn för att varna invånarna för stor fara. Men byledaren lyssnar inte.

1. Finns det andra situationer i det verkliga livet där inte vuxna lyssnar på barn, trots att barnen ibland vet bäst?
2. Greta Thunberg åkte hösten 2019 till USA och fick tala inför de viktigaste politikerna där, trots att hon är ett "barn". Om du fick samma möjlighet som Greta, vad skulle du vilja säga till politikerna då?
3. Aylin var stolt över den docka av halm som hon gjort själv. Har du några saker som du gjort själv och som du är stolt över?
4. Invånarna i byn var tvungna att fly så snabbt de bara kunde. Aylin kom på att hon tappat sin docka. Om du var tvungen att lämna ditt hem, vad skulle du absolut vilja ta med dig?

Kap 1-2

En av huvudpersonerna i boken, Xenia, har blivit utvald att vara med i De vises råd, som ska styra Sagofallen i godhet och sanning. Hon är nervös och är inte säker på om hon är värdig att vara med i rådet.

1. Tror du att Xenia är rätt kvinna att vara med i rådet?
2. När Snöugglan valde ut sina medlemmar till rådet, hur tror du han tänkte då? Hur tror du att Snöugglan vill att medlemmarna i rådet ska vara?
 - a. Skriv en lista över de fem viktigaste egenskaperna du tror Snöugglan vill ha hos de som är med i rådet? Jämför sedan med din kompis.
 - b. Kom tillsammans med din kompis överens om de fem viktigaste egenskaperna.
 - c. Presentera era fem egenskaper för resten av klassen och låt hela klassen komma överens om klassens fem viktigaste egenskaper.

- d. På sätt och vis har ni också blivit utvalda att vara med i De vises råd. Det är nämligen ni som en dag ska styra Sverige i godhet och sanning. Tycker ni att klassens fem viktigaste egenskaper är de rätta för att även styra Sverige?

Xenia berättar om det drakägget hon sett och hur detta kan vara en fara för folken. Yola, en annan kvinna i rådet, får ett särskilt uppdrag.

3. Dex dröjer sig kvar i rummet, trots att Snöugglan berättat att han vill prata med Yola ensam. Varför tror du att Dex inte vill lämna rummet? Vad tror du Dex tänker när Xenia ser hur en ”mörk skugga drar förbi, samtidigt som ett leende börjar spela på hans läppar”?

Kap 3-4

Innan du läser kapitel 3 och 4, svara först på frågorna.

Dex blir avundsjuk för att han inte fick det särskilda uppdraget som Yola fick.

1. Varför blir man avundsjuk? Går det att leva ett liv utan att bli avundsjuk någon gång?
2. Vad gör du när du blir avundsjuk?
3. Vad tycker du att Dex ska göra för att inte känna avundsjuka?
4. Vad tror du att Dex kommer att göra?

Fortsätt nu att läsa kapitel 3-4.

5. Dex tar drakägget som Xenia har berättat om. Vad tror du att Dex tänker göra med ägget?

Kap 5-6

Medlemmarna i De vises råd beger sig ut till olika byar för att hjälpa invånarna. Dex och Safor kommer till en by där en man försöker ta makten med våld.

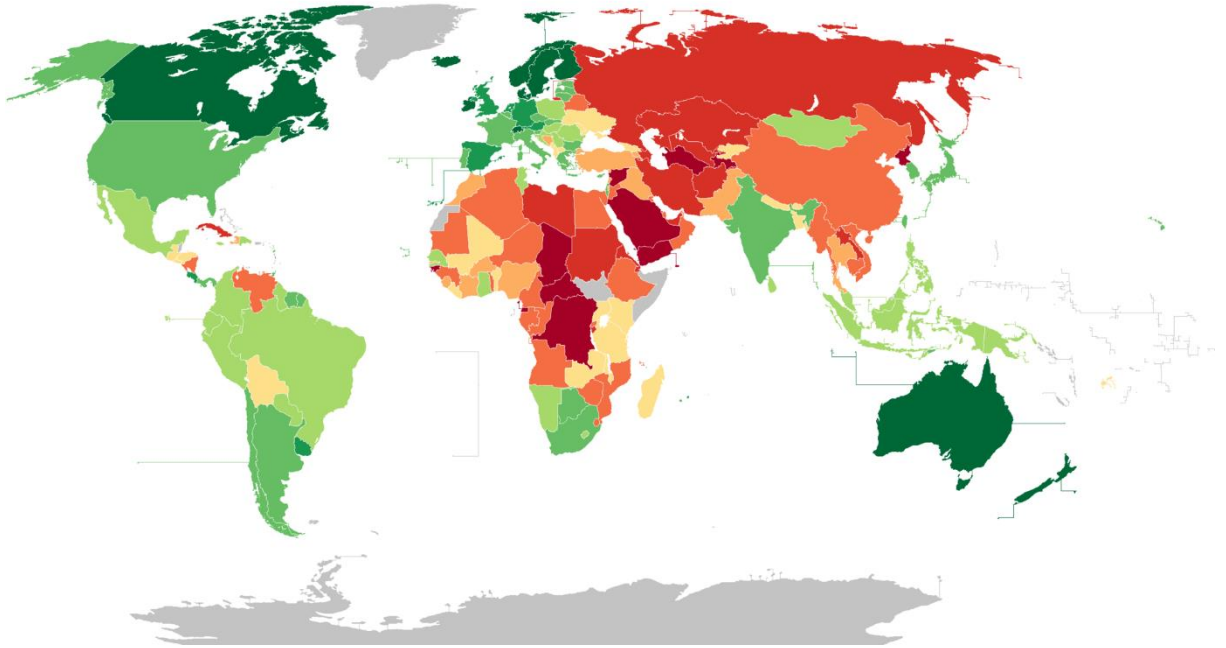
– *Vore det inte mer rättvist om alla i byn får rösta om saken och tillsammans välja den ledare som de tycker är bäst, säger Safor. Och när jag säger alla, då menar jag alla.*

Mannen med skägget blir så förvånad att han släpper den andre mannen som skyndar sig att rulla undan.

– *Du kan inte mena allvar! Rösta? Och vad har de gamla och svaga med saken att göra? Vad är nästa steg? Ska vi börja lyssna på barnen!*

1. När alla i ett samhälle får vara med och tycka till och bestämma kallas det för demokrati. Ta reda på när Sverige blev demokratiskt genom att söka efter svaren på följande frågor här: <https://firademokratin.riksdagen.se/tittskap/kampen-1917-1918/> :
 - a. När fick alla män rösta, även fattiga män?
 - b. När fick kvinnor rösta?
 - c. Ta även reda på varför många var rädda för att det skulle bli en revolution.
2. Tycker du att Sverige är demokratiskt i dag? Finns det några grupper som inte får vara med att tycka till och bestämma?

3. Finns det några grupper som du tycker inte ska få vara med och bestämma? Vilken/vilka? Jämför med vad din bänskompis tycker!
4. Titta på kartan. De mörkgröna länderna är de länder som *The Economist* (en brittisk tidning) har klassat som mest demokratiska. Mörkröda är de länder som är minst demokratiska.

Av BlankMap-World6.svg: Canuckguy (talk) and many others (see File history)Derivative work: WeifengYang with information extracted from [1] - Denna fil bygger på: BlankMap-World6.svg, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=75807062>

- a) Vilket land i Sydamerika är minst demokratiskt? Ta reda på vad som händer där.
 - b) Finns det någonstans på kartan där ett grönt land gränsar mot ett mörkrött land? Ta reda på vilka dessa länder är.
5. På vilka sätt kan man säga att din skola är demokratisk?
 6. Finns det något som kan göras för att få din skola ännu mer demokratisk?

Kap 7-8

Dex lurar de andra i De vises råd över Sanningens bro och de får därför se delar av vad som kommer att hända i deras liv.

1. Tänk dig att du är av dem som får se delar av ditt liv spelas upp framför dig som i en film.
 - a. Vad är du nyfiken på i framtiden, som du skulle vilja veta redan nu?
 - b. Finns det något bra med att inte veta som ska hända i framtiden? Jämför dina svar med din kompis.
 - c. Vad tror du: är allt redan bestämt vad som ska hända i framtiden eller har du möjlighet att själv påverka din framtid? Vad tror din kompis?

2. Skriv ett brev till dig själv som du får läsa när du fyller 25 år. Det blir din egen överraskningspresent! Brevet ska innehålla:

- **Hälsningsfras.** *Hej på dig Xenia (fast ditt namn)! Hoppas du mår bra.*
- **Nulägesbeskrivning.** *Just nu sitter jag med papper och penna och knåpar på ett brev till mig själv i framtiden ...*
- **Fritidsaktiviteter** som du har nu, t ex intressen, hobby och annat som du gör efter skolan.
- **Skildringar av kompisar** – vilka kompisar umgås du mest med och hur är de? Vad gör ni tillsammans?
- **Din klass, skola eller lärare** – beskriv din klass, vad du tycker om skolan och vem som är din lärare.
- **Ditt hem och din familj** – hur och var bor du? Vilka bor du tillsammans med?
- **Favoritfilm, bok eller annat du tycker mycket om** – beskriv också varför du tycker om just denna film/bok.
- **Vad du inte tycker så mycket om** – maträtter, saker man måste göra eller liknande.
- **Förutsägelser** – skriv hur du tror att just du kommer att ha det i framtiden, t ex:
 - Vad jobbar du med eller vad pluggar du till?
 - Tror du att du kommer att ha barn och i så fall hur många?
 - Var och hur bor du? (Lägenhet, villa, husvagn, tält?)
 - Är du tillsammans med någon? Vem? Bor ni tillsammans? Har ni, eller ska ni, gifta er?
- **Påhittade minnen** – beskriv sådant som du vill ska hända innan du har fyllt 25 år. Det kan t ex vara:
 - När du gjorde det avgörande målet i den viktiga matchen.
 - Drömmesnan du vill ha gjort innan du fyllt 25 år.
 - När du blev ihop med den där personen som du har varit intresserad av så länge.
 - När du äntligen hade sparat ihop pengar till den där saken du så länge velat ha.

Skriv med din bästa svenska och finaste handstil. Tänk att du ska läsa detta brev när du fyller 25 år, då vill du ju att brevet ska vara så bra som möjligt. När du är helt färdig stoppar du ditt brev i ett kuvert som du klistrar igen. Till sist skriver du ”Till (ditt namn) på 25 årsdagen!”

Kap 9-10

Snöugglan kommer tillbaka till Spegelslottet. Draken Digor attackerar en by i jakten på sitt drakägg. Snöugglan avslöjar att Dex lurat över de övriga i rådet över Sanningens bro.

1. Hur tror du att Xenia, Safor och de andra i De vises råd mår efter att ha brutit mot Snöugglans enda regel?

2. Hur reagerar Dex när han inser att Snöugglan vet att det var Dex som lurade de andra att gå över Sanningens bro?
3. Alla människor gör misstag, ibland med flit och ibland utan att det var meningen.
 - a. Vad tycker du är viktigt att göra efter att man har begått ett misstag?
 - b. Brukar du göra så som du skrev i förra frågan. Varför, varför inte?

Kap 11-12

Dex börjar samla ihop en armé för att storma Spegelslottet och vinna över Snöugglan. Han vrider på sanningen för att det ska passa hans ändamål.

1. Ibland är det svårt att veta vad som är sant eller inte. Hur kan man göra för att vara säkrare på att det man hör, läser eller på annat sätt får reda på, faktiskt är sant?
2. Titta på filmen "Så tillagar du en viral fejkstory". Fundera sedan ut fem saker du kan göra för att vara säker på om en historia är sann eller inte.
3. Se filmen "Google tulip" Få hjälp av läraren eller en klasskamrat att förstå engelskan i filmen. Besvara sedan frågorna:
 - a. Vem har gjort filmen?
 - b. Varför har de gjort filmen?
 - c. Vad berättar filmen? Är det fakta eller åsikt? Kan man få reda på samma fakta från fler källor, t ex webbsidor, uppslagsverk med mera?
 - d. När är filmen gjord?
 - e. Tror du att filmen är sann? Varför, varför inte?

Kap 13-14

Sloke upptäcker hur Dex armé förbereder sig för att storma Spegelslottet och de första stenarna från katapulterna avfyras mot slottet.

1. Berättelsen är precis i ett avgörande läge. Ska det bli en strid? Ska Dex ge sig? Ska Snöugglan hitta ett sätt så att Dex lögn med drakägget avslöjas?
 - a. Skriv ner hur du tror att boken slutar. Vem kommer att vinna och hur?
 - b. Läs din bänkkompis slut av boken.

Kap 15-16

Dregoden och Sloke fåktas och bråkar på låtsas uppe på muren för att avleda den andra arméns uppmärksamhet så att Lotharas kan smyga iväg för att hämta förstärkningar.

1. För att Lothars ska hinna hämta så mycket hjälp som möjligt får han egenskapen att kunna förflytta sig med ljusets hastighet. Men det kommer med ett pris – att vare sig han eller hans folk framöver kan, eller kommer behöva, sova på natten.
 - a. Hur skulle du ställa dig till att aldrig behöva sova? Är det bra eller dåligt?

- b. Om du inte behövde sova, vad skulle du göra om nätterna då?
- c. Forskning visar att sova är väldigt viktigt. Ta reda på tre viktiga saker som händer när du sover eller inte sover tillräckligt. Jämför dina tre saker med din bänkkompis.
- d. Vad kan man göra om man har svårt att somna? Skriv en lista med fyra saker man kan göra för att öka chanserna att somna.

Kap 17-19

Lotharas kommer tillbaka med förstärkningar, men Dex vill ändå strida. Xenia, Rims och Monalie beger sig in i Spegelslottet för att ta skydd. Därinne hittar de en lönngång som leder ner till en tunnel där de också finner drakägget.

1. Vad tror du att Xenia, Rims och Monalie kan göra nu när de hittat drakägget?
2. Vet du hur ett gökur ser ut? I Tyskland finns ett museum med hela 1 000 gökur. Så här kan det låta när klockorna ringer: <https://www.youtube.com/watch?v=AjQYNgCvjUE>

Kap 20-21

När Xenia, Rims och Monalie väl har kommit ut ur tunneln och slottet upptäcker de att de stridande på fältet utanför flyr för draken Digor. Xenia ger tillbaka ägget till Digor och striden avslutas. Snöugglan kommer tillbaka till Spegelslottet efter att ha hämtat kvistar från det träd han tidigare planterat.

1. Efter ett krig, inbördeskrig eller bråk mellan människor, är det viktigt att gå vidare.
 - a. Hur gör Snöugglan med sina ”fiender” som ännu finns på stridsfältet, t ex mannen med rött hår som tidigare hade varit en av dem som lett fiendehären?
 - b. Varför tror du att Snöugglan väljer att göra så istället för att straffa dem som varit emot honom?
 - c. Hur skulle du vilja bli behandlad när det visat sig att du haft fel i ett bråk?
 - d. Hur tror du att mannen med det röda håret skulle känna om han blivit straffad för det han gjort och blivit lurad till att göra? Vad skulle detta kunna leda till i framtiden?
2. Dex är inte villig att ta emot Snöugglans förlåtelse. Han planerar istället nästa steg i sin strid mot Snöugglan. Han tänker bryta mot Snöugglans enda regel – att gå över Sanningens bro.
 - a. Vad tror du att Dex kommer att få se i sin glimt av framtiden? Tänk på tidigare delar i Sagofallen?
 - b. Tror du att det finns en chans att Dex och Snöugglan kan bli vänner igen? Varför, varför inte?

Kap 22-25

Arbetet med att återställa Spegelslottet efter striden påbörjas. Dex öppnar upp en onskans portal när han går över Sanningens bro, som gör att onskan kan sprida sig till vår värld Mirroria. För att

hindra Dex från att sprida ondska dit, öppnar Snöugglan en annan portal där de med rena hjärtan kan komma till Sagofallen och kämpa för det goda.

1. För att öppna denna goda portal, är Snöugglan tvungen att betala ett pris.
 - a. Vad är det för pris som Snöugglan är villig att betala för att bli portalen?
 - b. Vad är det för glimtar av framtiden som Snöugglan ser precis innan han går in i ljusskenet i berget och blir portalen?
 - c. Är det något du känner igen från tidigare delar av Sagofallen-serien? Från vilken/vilka böcker då?
2. Boken Snöugglans sigill utspelar sig innan berättelsen i Styx märke tar sin början. I Snöugglans sigill förklaras många saker, t ex hur Safor blev Sagofarbrorn.
 - a. Vilka fler saker har du fått reda på från Snöugglans sigill som du har läst om i de tidigare böckerna?
 - b. Vilken huvudperson har överraskat dig mest genom böckerna – Bombastian, Xenia, Sofia, Dregoden, Tilia eller någon annan? Berätta varför!

Efter läsning

Efter läsningen kan man göra någon av följande aktiviteter:

- Skriv en interaktiv recension eller en sammanfattning av boken, i PowerPoint eller i liknande program. Använd dator, Ipad eller din mobil för att hitta bilder som du vill använda. Animera presentationen så att den blir interaktiv.
- Gör en trailer till boken med exempelvis iMovie. Även här söker du efter bilder som du vill använda i din film.
I iMovie finns olika mallar att använda för att göra trailers.
För att få inspiration kan ni titta på filmen som Gullis lästips har gjort om Vita löparen, den tredje boken i Sagofallen-serien: <https://youtu.be/g8WgEtFCiQU>
- Använd appen Toontastic för att göra en animerad berättelse om Snöugglans sigill. Välj ut de händelser du tycker är viktigast, så att din berättelse blir kort (inte mer än 2–3 minuter) men att man ändå förstår helheten och får den röda tråden i berättelsen.